

Паспортынын муниципал казналык учреждениезинин тоолмозинин
орто текши уредулу школы

«Корулген»
МО-нын заседаниези

Кокпоева Р.И.
Протокол №1
27. 08. 2026 j.

«Жарадылган»
Директордын
ордынчызы

Уханова Л.В.
Протокол №1
27. 08 2026 j.

«Жоптоп-жадым»

Директор

Байжигитов А.В.
Приказ №105
28.08. 2026 j.

4-чи класска лнтературалык кычырышла иштеер
программа

Тургузаачызы:

Баштамы класстын уредучизи

Кокпоева Р.И.

Паспарта журт, 2026 j.

I. Јартамал сӊс.

Литературалык кычырышла 4 класста иштеер программа муниципал бюджет ӱредӱ тӧзӧмӧл «Паспартынын орто ӱредӱлӱ школынын» баштамы класстардын текши ӱредӱлик программазына ла Н.Б.Тайборинанын "Литературалык кычырышла иштеер программалар" (1-4 класстар) деп программазына тайанып тургузылган. (Горно - Алтайск, 2017 j.)

Тузаланар бичик:

1. ӱредӱ бичик. "Литературалык кычырыш" 4 класс. Тургузаачылары: Н.Б.Тайборина, К.К.Пиянтинова. Горно- Алтайск, 2017j
2. "Литературалык кычырышла иштеер программалар" (1-4 класстар) Н.Б.Тайборинанын Горно- Алтайск, 2017j.

Литературалык кычырыш баштамы класстарда ӱренер тӧс предмет болуп турганыла коштой, jӱрӱмдик таскамал аларында сӱреен jaан камаанын jетирет.

Тӧс амадулары:

- ӱредӱ предметтин болужыла ӱренчиктин кӧрӱмин, jарашты ла бийик кӱӱн-тапты сезерин элбеер, кееркедим литературала таныжып, алтай элдин кӧрӱм шӱӱлтезиле, janжыгуларыла, чӱм-jаныла таныжар, текшикижилик сурактарга баштанып, терен, байлык кӧгӱстӱ болорына таскаар.

Тӧс задачалары:

- текстти чокым-jарт, кӧнӱ кычырып, кычырганын кӧгӱске аларга ӱренери;
- ӱренчиктерди кееркедим литература ажыра, чӱмдемелде айдылган керектерди ле ондогы геройлордын кылык – jанын, эткен керектерин jӱрегине juук алып, бойынын кылык – jаныла тӱнейлеп, келер Ӗйдӧ jаман ла jakшы керектерди ылгаштырып билери,
- Тӧрӧлин эрчимдӱ сӱӱген ле корыган улус тазыктыары;
- эрмек-куучыннын бастыра бӱдӱмдерин онон ары теренжидип, башка-башка бӱдӱмдӱ тексттерле иштеерге ӱренери; бичиктерле jилбиркеп, кычыарын сӱӱрине таскамал алары;
- кееркедим jайаандык jайалтазын ачарына, кандый ла немени jилбиркеп кӧрӧрине ӱредери;
- кееркедим литература ажыра jakшы кӱӱнду кижии болорына таскап, килемji, наjылык, чындык ла кандый ла немени учына jетире эдип турарына таскадары;
- тӧрӧл лӧ орус, анайда ок ӧскӧ до укту калыктардын балдарга учурлалган литературазыла таныштырып, ӱренчиктерди кееркедим литератураны кӱӱнзеп кычыарына jилбиркедериле коштой, Тӧрӧлине, калыгына тузазын jетирерге амадаар кӱӱн-санаа таскадары.

Ўредўнинг тўс планында предметнинг жери.

Муниципал бюджет ўредў тўзўмўл "Паспартынын орто ўредўлў школынын" ўредулик планы аайынча, литературалык кычырышты ўренерине жылына 4 класста 34 час берилет, недеде -1частанг .

II. Алтай тилди ўренгениниг ўренчиктинг бойынынг (личностный), метапредметный, предметти ўренгенинин турулталары.

Программа баштамы класстын ўренчиктерин жеткилдейт: ўренчиктин бойынын турултазы, кижилик жедимдери (личностные результаты), метапредметный турулталар, предмет аайынча турулталар (предметные результаты).

Ўренчиктин бойынын(личностный) турулталары:

- Тўрўл калыгынын, Тўрўлинин тўўкизиле оморкоп, башка – башка эл-журтаган теергеде ўскў укту албатыны тооп, олорло нак болоры;
- Кееркедим чўмдемелдер ажыра ак жарыктын ўстинде башка – башка ар – бўткендў жерлер бар, ондо жўзўн- башка калык журтайт, олордын чўм – жандары, тилдери, тыш бўдўмдери башка да болзо, же ончо калыктардын амадулары, санаа кўндери тўней деп, билгирле жеткилдеери;
- Кычырган литературалык чўмдемелдерди угуп, ўлгерди эске ўренип, ондо берилген тил кееркедер эп- аргалар ажыра тилдин жаражын, ээлгирин сезери.
- Ачык жарык, ўскў улуска киленкей кўўн -тапту,улустын ачу коронын ондоор кижин болуп ўзўри;
- Кандыйла кижинин шўўлтезин тооп угарына, башка укту элдин тўўкизиле, кеендигиле жилбиркеп, олорло нак жўрўп, ондоорго чырмайар улустар болуп ўзўри;
- Омўликте жўреринин баштапкы ченемелин алып, школдо ло ўскў дў жерлерде бойын канайда тудунарын билери;
- Жўрўмде ўренчик кижинин тўс амадузын чике ондоорго, ўредўде жакшынак жедимдерге жедер кўўн -тапту болоры;
- Жўрўмде эткен кажы ла кереги учун бойы каруулу болгоны, эл ортодо жарабас кылык этпеске тазыктырары;
- Калыгынын ар –жўўжўзин, кўгўс- кўрўм шўўлтезин, тўрўлинин ар – бўткенин корулаары,

Метапредметный турулталар:

- Ўредўнин тўс сурактарын ла амадуларын ондоп, оны бўдўрер аргаларды билгир тузаланары;
- Тургузылган сурактарды кажы ла жанынан шиндеп кўрўп, чўмдемелге жайаандыгын тузаланып бўдўрери;
- Берилген ишти тургускан амадуларга ла будургедий айалгаларга келиштире пландап, турултазын шиндеп коруп, бийик турулта аларынын жолын табары;
- Жакшы эмезе комой уреду болуп турганынын шылтагын шиндеп коруп, уредунин кеми жабыс та учуралдарда чын шуулте чыгарып, керектин аайын

тузедерге албаданары;

- Кандый бир берилген бичик керегинде јетируни ол аайынча мынан озо откон текши темдек – символдор тузаланып билип алары;
- Јаны билгирлер аларга, коммуникатив амадуларга једерге эрмек – куучын тудаларыны эп – аргаларын элбеде тузаланары;
- Уреду аайынча билгирлерди башка – башка созликтерден, энциклопедиялардан ла узееи литературадан бедреери;
- Кычырган тексттин учурын ондоп, берилген коммуникатив амаду аайынча когуске алып, эрмек – куучыннын оос ло бичиир будумдерине келиштирер тексттер тургузары;
- Тундештирип, ылгап, бириктире коруп, кандый темдектериле туней эмезе башка болгоны аайынча шуулте чыгарары;
- Эрмектежип турган кижинин айтканын успей, учына јетире угуп, кажы ла кижы бойы шуултелу болор аргалу, ол сенийинен башка да болзо, оны тооры керегинде билери;
- Омолик иште кем кандый иш будурери јанынан бой – бойы ортодо јоптожип, будурген иштин турултазын коруп, иш будеринде омоликте онын ла осколоринин каный камааны эмезе салтары јеткенин тунейлештирип, бойына шуулте чыгарары.

Предмет аайынча турулталар:

- Кеендиктин оско будумине коро, литература телекейлик јурумди, кажы ла калыктын чум – јанын ла онын баалап, корып турган ондомолдорын состин болужыла коргузип турганын ондооры;
- Бичик кычырганы – бойынын билгирин бийиктедери, Тороли ле ондо јуртаган улустар керегинде, омордын ижи – тожы, јуруми, једимдери, айландыра ар – буткен, ак – јарык, килемји, оштожу, најылык, ак – чек ле чындык деген ондомолдорды билип алары; бичиктерди јаантайын куунзеп, кычырары;
- Кычырарынын кемин онон ары бийиктеткени текши эрмек – куучыннын озумине камаанын јетирет. Литературоведениенин ондомолдорын тузаланып, кееркедим, билим ле уредунин оско до тексттерин ун чыгарбай, бойында эмезе тыныда кычырып ылгаары;
- Кычырарынын башка- башка будумдерин тузаланары (учурын ондоорго, талдап, бедреп «поисковое»); башка – башка тексттердин учурын когуске алып, омордын башказын ондооры, омор аайынча куучын откондо, туружып, тос героймордын эткен керектери, кылык јаны аайынча бойынын шуултезин чыгара айдары;
- Јилбиркеген тема аайынча чумдемелди бойы бедреп, ол аайынча керекту јетирулерди кыскачак аннотация тургузып, оско литератураларла иштеери;
- Баштамы класстарда откон литературоведениенин баштапкы билгирлерин тузаланып, башка – башка будумду тексттерди ылгаары: керек кандый шылтактан улам болгонын, чумдемелдин тос учурын, текстти болуктерге болиири, оморго ат адары, план тургузары, тил кееркедер эп – аргаларды табары, чумдемелди куучындаары;
- Башка – башка будумду тексттердин темдектерин табары (билим, кееркедим

ле оско до уредулу). Бичиир эрмек – куучыннын кеберлерин билери (јетиру-берилгенине тунейлеп, текст тургузары, шуултелу-сурак аайынча кару берери, јурамал – геройлордын кылык –јанын коргузери). Кычырган произведение аайынча бойынын куун –санаазын бичири;

- Кееркедим чумдемелге эмеze бойынын ченемелине тайанып, чумдемелге учурлаган ла оско до тема аайынча берилген јурук аайынча бойы кандый бир чумдемел бичири.

Ўренчиктердин билгирине салынган некелтелер:

Ўренчиктер нени билер учурлу:

Кўс.

Автордын куун- санаазын коргузип, улгерди чоком-јарт кычыар. Улгерде берилген кееркедим эп- аргаларды табар(эпитет, тундештиру, олицетворение). Башка-башка интонацияла улгерди кычыар. Улгерди эске уренер.

Јааннын сөзин јанчыкка сал.

Албатынын оос поэзиязынын жанрларын ылгаштыар. Алкыш состор, албатынын кожондорын эске уренер.Буткул состорло чоком- јарт кычыар.Бойы тургускан план аайынча содержание куучындар.Ун чыгарбай бойында кычыарын тузаланар. Бир геройдын кылык- јанын темдектеп билер.Текстти болуктерге болиир.

Кабай болгон Алтай.

Чумдемелде не керегинде айдылганын ондоор, ол аайынча бойынын санаа-шуултезин чыгара айдар.Проза ла лириканы ылгаштыар. Текстте кезик состордин учурын јартаар. Кычырган тексттке план тургузып билер. Эрмек- куучын кееркедер эп- аргаларды куучынында тузаланар. Уредучинин берген сурактарына каруу јандыар. Туукилик куучындардын тос учурын билер. Бойынын угы- този керегинде јетиру эдип билер.

Кыш.

Улгерлер ле прозанын узугин эске уренер. Тексттин содержаниезин куучындаганда цитаталар тузаланар. Прозала берилген чумдемелди кону, чоком –арт,когуске алынып кычыар. Башка- башка авторлодын улгерлеринде кышты канайда коргускенин тунейлештирер.

Ол ыраак јылдарда.

Прозала берилген чумдемелди кону, чоком –јарт,когуске алынып кычыар .Ун чыгарбай бойында кычыарын тузаланар.Чумдемелдердин учында сурактарына каруу берер. Јакшы дегени не, јаман дегени не деп суракка чумдемелден каруу табар.

Јас.

Улгерлер эске уренер.Тургускан планы аайынча чумдемелдин содержаниезин куучындап билер. Адып турган уртында ууда турушкан улузы керегинде билер.

Чумдемелдердин учында сурактарына каруу берер.Эне керегиндеулгерлер танынан табып кычырар.

Öскө калыктын литературазы.

Оско калыктын литературазынан алтай тилге кочурген балдардын јуруми керегинде чумдемелдер табар. Берилген геройлордын кылык-јанын тунейлештирер. Чумдемелдерге учурлалган јурук јураар.

Јай.

Бичиичилер јайдын јаражын коргускен узуктер табар. Эрмек- куучын кееркедер эп-аргаларды куучынында тузаланар. Уредучинин берген сурактарына каруу јандырар. Прозала берилген чумдемелди кону, чоком –јарт, когуске алынып кычырар .

Предмет аайынча 4 класста үренчиктер неге үренип алар:

- текстти бүткүл сөстөрлө көнү, үнле көргүзип кычырары;
- 1 минутка 90 сөстөң өрө кычырып, не керегинде айдылганын ондоп, содержаниезин куучындаганда, керектерди улай- телей солыштырбай куучындары;
- эске 12-15 чүмдемел үренер (оос поэзия база кирер), 3-4 прозалык чүмдемелдин үзүгин билер;
- чүмдемелдин содержаниезин кыскарта куучындап, авторын айдып билер;
- текстти учурыла бөлип, план тургузып, бажалыктап билери;
- кычырганы аайынча бойынын шүүлтезин чыгара айдып;
- бичикте берилген јакылталарды тагынан бүдүрип билери;
- балдарга учурлалган чүмдемелдердин жанрларын ылгаштырып билери;
- чүмдемелде геройлордын кылыгын тунейлештирип билер;
- бүдүрген ижинин кемин бойы баалап, ого темдек тургузып билери.

III. Предметтин ондаайы.

Күс (5ч) Литература билимнин сурактары: үлгерде сөстин турар аайы, токтой түжер темдектер, олар ажыра литературалык куун -санааны көргүзери. Кычырган тексттерди учуры аайынча бөлүктерге бөлири, план тургузары. Күс керегинде үлгер эмезе куучын чүмдеер.

Јааннын сөзин јанчыкка сал (18ч) Автордын ла албатынын оос чумделгезинин чумдемелдери, оларды ылгаштырары. Албатынын оос чумделгезинен: кожондор, кеп состор, чололор, кеп куучындар, соојындар, чорчоктор (албатынын чорчоги, автордын чорчоги), кай чорчоктор, тооломоштор, алкыштар, том состор, табышкактар, модор состор, соотомолдор. Чорчоктор: куулгазынду, тындулар керегинде, јурум керегинде. Автордын чорчоги ле албатынын чорчокторинин тунейи эмезе башказы: башталганы, учы, такып-такып айдылганы, тили, геройлары. Кай чорчоктор ло тегин чорчоктордин башталганын тунейлештирип, олардын

тунейин (башказын) табары.

Кабай болгон Алтайым(7ч) Тексттер будумиле башка-башка болуп турганын билери: кееркедим, уредунин (учебный), билим - оморды тунейлештирери. Тексттер неле аныланып турганын билери. Башка-башка эрмектерден текстти ылгаштыраы. Бичиктин јуругын, адын ајаруга алып, не керегинде айдылганын келиштирери. Текстти уренчик бойы танынан учуры аайынча боликтерге болип, ат адаары, берилген сурактарыла онын тос учурын, темазын чыгарары. Башка-башка тексттерле иштеп билери. Текстле бастыра класс иштегенде, нокорлоринин берген каруузын угуп, текстке тайанып, ого јомолто эмезе тузеду эдери. Каруузында јемей литература, иллюстрация тузаланары. Проект "Түрктөрдүн кабайы - Алтай"

Кыш (3ч) Геройлордын куун-санаазын (кунукчыл, сүүнчилу, омок ло о. до ө.), кылык-јанын (јалакай, оштонкой, куунзек, шокчыл ла о. о.), эткен керектерин тунейлештирип, омор незиле аныланып турганын билери. Кычырган чумдемелде геройлордын эткен керектери ненин учун јараганын (јарабаганын) айдып, тексттин состорице чокумдары ("јарап јат - јарабай јат" дегенин керелеп билери).

Ол ыраак јылдарда (8ч) Төрөли төролинин түүкизи.Чумдемелдин жанрларын билери: кееркедим литературанын чумдемели (улгер, куучын, басня), чын болгон учуралдар ла бичиичи бойы чумдеп бичиген учуралдар, автордын обокози, чумдемелдин ады; Кычырган чумдемелде автор нени айдарга сананганын, геройлордын кылык-јаны, эткен керектери керегинде бойынын куун-санаазын эмезе уренчик бойы мындый учуралда нени эдерин чыгара айдары. Чумдемелде айдылган геройлордын кылык-јанын, оморлордын эткен керектерин бой-бойыла эмезе оморды озо откон чумдемелдин геройларыла тунейлештирип, башказын, тунейин табып, омордын эрмек-куучынын, эткен керектерин коргускен узуктерди тузаланып, геройлорго характеристика тургузары.

Јас (6ч) Бир жанрла бичилген чумдемелдердин эмезе бир автордын чумдемелдерин откондо, омордын анылу эмезе туней темдектерин билери. Бир автордын чумдемелдерин кычырганда, омордын тилинин анылузы, композициязы, ар-буткенди канайда коргузип турганын билери. Автордын башка-башка чумдемелдеринде геройлордын эрмек-куучыны, омордын кылык-јаны, тыш будуми, керек кандый ойдо болгонын коргузерге кандый состор тузаланганы. Чумдемелде айдылган геройго автор кандый куунду, ол керегинде уренчик бойы нени сананып турганын айдары.

Литературалык кычырышла тематикалык план.

№ п/п	Уроктын темазы	Час тар	Өткүрөтөн өйи	
			Планла	Факти чески
1.	Күски Алтайым. (6ч) Күстин куулгазынду кубулталары. А.Ф.Саруева. Эрте күс.	1	02.09	
2.	Н.Я.Маскина. КүскиАлтайым.	1	05.09	
3.	И.К.Сабашкин. Карчага ла тийин. Куучынга план тургузары.	1	09.09	
4.	Мадак. К.Э.Тепуков. Күски журуктар.	1	12.09	
5.	Эмдиги ле озогы өй. А.Я.Ередеев. Аш керегинде сөс.	1	16.09	
6.	Т.Б.Шинжин. Меге бешти ненин учун тургускан? Бойысты ченеп короли	1	19.09	
	Јааннын сөзин јанчыкка сал. (16 ч.)			
7.	Калыктын оос поэзиязы. Алкыштар.	1	23.09	
8.	Ай-Мерген баатыр (алтай албатынын чөрчөги)	1	26.09	
9.	Эркелей ле Караты-Каан (алтай албатынын чөрчөги)	1	30.09	
10.	Танынан кычырары. Торко-Чачак (Алтай албатынын чөрчөги)	1	03.10	
11.	Кай чөрчөктөр. Н.У.Улагашев. Малчы –Мерген.	1	07.10	
12.	Кожондор Кеп –куучын. Шуну.	1	10.10	
13.	Оос поэзиянын кичү жанрлары. Тындулар керегинде кеп куучындар. Кеп ле укаа сөстөр.	1	14.10	
14.	Том сөстөр. Модор сөстөр.	1	17.10	
15.	Табышкактар. Тооломоштор.	1	21.10	

16.	Öскө калыктын оос чүмдемелгезинен. Койон ненин учун уч эриндү (казак чөрчөк) Алтын аяк (бурят чорчок)	1	24.10	
17.	Күдүчинин шооры (орус чөрчөк)	1	07.11	
18.	Тиру мечиннин бууры (јопон чорчок)	1	11.11	
19.	Танынан кычыары. Ээ ле јалчы (армян чорчок)	1	14.11	
20.	Литературалык чөрчөк. Л.В.Кокышев. Чычканак	1	18.11	
21.	Л.В.Кокышев. Чычканак.. План тургузары.	1	21.11	
22.	Ю.М.Кыдыев. Потугеш ле кызычак. Бойысты ченеп көрөли.	1	25.11	
23.	Кабай болгон Алтайым. (9ч) Б.У.Укачин. Төрөлим, сен кайда? Тема.	1	28.11	
24.	Проект: «Калыгымнын чүм-јандары төрөл Алтайымды корыйт»	1	02.12	
25.	Алтай албатынын байрамы. С.М.Сартакова. Эл-Ойын.	1	05.12	
26.	Т.Н.Акулова. Чечектер успе-килинчек.	1	09.12	
27.	Куучын . Ю.М.Кыдыев. Эртең тура тайгада.	1	12.12	
28.	Танынан кычыары. И.В.Шодоев. Муркутпей	1	16.12	
29.	Т.Б.Шинжин. Алтыннан да баалу	1	19.12	
30.	Ш.С.Ялатов. Маргаан	1	23.12	
31.	П.Т. Самыков. Алтайдын јаражы артсын. Бойысты ченеп көрөли	1	26.12	
32.	Кышкы чөрчөк. (4ч) Л.В.Кокышев . Кыш келип јат.	1	30.12	
33.	Ю.М.Кыдыев. Канатту најылар.	1	13.01	
34.	А.О.Адаровтын творчествозы. Ылгер «Кышкыда»	1	16.01	
35.	К.Э.Тепуков . Көрүктин кожоңы	1	20.01	
	Ол ыраак јылдарда. (7ч)			

36.	Э.Я.Яимов. Жалтанбас келин	1	23.01	
37.	М.В.Чевалков творчествозы. Ўлгер «Тегиннен тегин жүрбе» Ч.А.Чунижеков. Жалы жок жалчы	1	27.01	
38.	Ч.А.Чунижеков. Мундузак школдо	1	30.01	
39.	И.В.Шодоев. Межелик	1	03.02	
40.	Ю.М.Кыдыев. Ол ыраак жылдарда	1	06.02	
41.	Л.В.Кокышев. Жееренек.	1	10.02	
42.	Танынан кычылары. Э.М.Палкин. Коля. Бойысты ченеп короли	1	13.02	
43.	Жас келип жат. (8 час) Б.Т.Самыков. Жас клееди.	1	17.02	
44.	А.Я.Ередеев. Күлүмжи.	1	20.02	
45.	В.Т.Самык.. Амыр, амыр, амыр	1	24.02	
46.	А.О.Адаров. Жунунин күни	1	27.02	
47.	Проект: «Төрөл журтымнын жарлу улузы»	1	03.03	
48.	С.С.Суразаков. Кичинек тубек.		06.03	
49.	Б.Ч.Канарин. Аралдын кылчыр койоны	1	10.03	
50.	Б.Ч.Канарин. Күртүктердин ойыны	1	13.03	
51.	Өскө талаларга айылдап (9ч) Орус литература. В. Ю. Драгунский «Кокырлаганын ондоор керек».	1	17.03	
52.	Танынан кычылары. М. М. Зощенко «Эн учурлузы».	1	20.03	
53.	Н. Носов «Огурчындыр».	1	24.03	
54.	В. В. Бианки «Куйруктар»	1	07.04	
55.	А. П. Гайдар «Ийделү сөс».	1	10.04	
56.	Өскө ороондордын литературы. Ганс Христиан Андерсен «Кааннын жаны кеп-кийими».	1	14.04	

57.	Д. Дефо «Робинзоннын календари». «Робинзоннын дневниги».	1	17.04	
58.	Танынан кычырары. Марк Твен «Том Сойерле болгон керектер».	1	21.04	
59.	Раздел аайынча ченелте урок.	1	24.04	
60.	Жай-жаражай. (11 час) К. Э. Тепуков «Сүүнчи ачты эжикти».	1	28.04	
61.	Л. В. Кокышев «Карабаш ла Карабайдын балыктаганы».	1	05.05	
62.	Л. В. Кокышев «Карабаштын мөт уурдаганы».	1	08.05	
63.	А. Я Ередеев «Эркеш-энезинин болушчызы»	1	12.05	
64.	Н. Я. Маскина «Чечектер сүүген кызычак». С. С. Суразаков «Шил көс».	1	15.05	
65.	Т. Б. Шинжин «Тусту жымыртка» Т. Б. Шинжин «Самутай ла Желечи».	1	19.05	
66.	К. Э. Тепуков «Бу чанкыр тенери». А. Я. Ередеев «Тайгадагы каткы»	1	22.05	
67.	Ю. М. Кыдыев «Куу баш». С. К. Манитов «Кичинек тракторист»	1	25.05	
68.	Жыл туркунына үрениги аайынча ченелте урок.	1	26.05	

Тузаланап литература

Уредучиге	Уренчикке
1. Тайборина Н.Б. Литературалык кычырышлар иштеер программалар (1-4 класс).- Горно-Алтайск, 2012	Литературалык кычырыш. 4 класс

2. Федеральный государственный стандарт начального общего образования. – М., 2011 3. Федеральный государственный стандарт основного общего образования. – М., 2011 4. Фундаментальное ядро содержания общего образования. 5. Концепция духовно-нравственного развития и воспитания личности гражданина России. 6. Тайборина Н.Б., Тадырова А.Б. Литературалык кычырыштын урокторын откурери аайынча методика ууламжылар (Ўредүчиге керектү методикалык пособие). – Горно-Алтайск, 2012	
---	--

**ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН
ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ**

СВЕДЕНИЯ О СЕРТИФИКАТЕ ЭП

Сертификат 313488754026556811493600947686015338853493905976

Владелец Байжигитов Айдар Владимирович

Действителен с 14.04.2026 по 14.04.2027